

## TẢN MẠN CUỐI NĂM

### GIÁ TRỊ CỦA MỘT BÀI THƠ

TRỌNG KHANG(\*)

*Đề tặng các bạn trẻ sinh viên Đại Học Mở Bán Công Tp.Hồ Chí Minh*



*Những trang viết có số phận kỳ lạ của một nữ liệt sỹ 27 tuổi.*

quanh ta. Vâng. Đã 38 năm qua tôi cất giữ một bài thơ nhưng bỗng nhiên vào những ngày cuối năm này, trong tiết đông se lạnh để chuẩn bị cho những ngày xuân ấm áp, như có một lời thúc dục nào tôi không biết

Có những cuốn sách làm thay đổi cả một cuộc đời và có những bài thơ đốt lên ngọn lửa tin yêu vào cuộc sống, tiếp thêm nghị lực giúp ta thoát khỏi những nỗi lo âu phiền muộn để lạc quan tin vào lòng tốt của những con người sống

nữ; tôi không thể cất giữ bài thơ ấy cho riêng mình; tôi muốn chia sẻ niềm tin của mình vào cuộc đời, vào con người với các bạn trẻ. Bài thơ ấy đã khuyên tôi nên tin vào chính mình khi có ai xuyên tạc đặt bùa điều xấu về mình; vỗ về an ủi khi tôi thất bại, chán nản; bảo tôi hãy ngẩng cao đầu đứng lên đi tiếp cuộc hành trình khi bị vấp ngã. Ngày ấy, thầy của chúng tôi thường nói, " Sau này các con nối nghiệp thầy, hãy nhớ một điều: Các con không chỉ dạy cái chữ cho học trò của mình mà còn phải dạy cái nghĩa của chữ nữa". Lời dặn dò ấy thực sâu sắc và mỗi chúng tôi thường tự nhủ phải luôn nhớ một điều là " khai trí " thì đồng thời phải "tiến đức" nữa thì mới thực sự làm tròn nhiệm vụ người thầy. Phải chăng điều ấy cũng phù hợp với quan điểm "tiên học lễ, hậu học văn" trong nho học ngày xưa hoặc ưu thế của EQ đối với IQ ngày nay? Bây giờ chúng ta cùng đọc bài thơ có tựa là "NẾU" dịch từ tiếng Anh bài thơ "IF" tác giả người Anh RUDYARD KIPLING.

NẾU ... ..

*Nếu trong lúc mọi người hoảng hốt,  
Con thần nhiên không chút kinh hoàng;  
Nếu con không chút hoang mang,  
Người càng ngờ vực lại càng tự tin.  
Nếu chờ đợi, không phiền, không giận,  
Nếu bị lừa, con vẫn thẳng ngay;  
Ghét ghen không biết mấy may,  
Cũng không kiêu ngạo, ta đây hơn người.*

IF ... ..

*If you can keep your head when all about you  
Are losing theirs and blaming it on you;  
If you can trust yourself when all men doubt you,  
But make allowance for their doubting too;  
If you can wait and not be tired by waiting,  
Or, being lied about, don't deal in lies,  
Or, being hated, don't give way to hating.  
And yet don't look too good, nor talk too wise;*

(\*) Thạc sĩ Anh ngữ, cộng tác viên Tạp san Khoa học Đại học Mở Bán công TP.HCM

Nếu suy nghĩ nhưng cười do dự  
 Vẫn mơ màng, tư lự thời không;  
 Suốt đời thất bại thành công,  
 Xem như không đáng bận lòng may rủi.  
 Nếu không giận thấy câu mình nói,  
 Bị người đem thay đổi đặt bày,  
 Cơ đồ tan vỡ phút giây,  
 Cũng không nao núng, đắp xây lại liền.

Nếu giám vất bạc tiền lương bổng,  
 Đánh một bàn túi rỗng như chơi,  
 Ra đi lập lại cuộc đời,  
 Không hề to nhỏ, nửa lời tiếc than.  
 Nếu luyện đủ tâm can nhuệ khí,  
 Để bền gan quyết chí tới cùng,  
 Thịt tan xương nát mặc lòng  
 Gian nan lao khổ không chùng không lay.

Nếu không ngại bùn lầy nước đọng,  
 Nếu quyền cao chức trọng không kiêu,  
 Mọi người ai cũng kính yêu,  
 Bạn thù đều khó làm xiêu lòng vàng.  
 Nếu con chẳng khinh thường ngày tháng,  
 Mỗi phút giây, mỗi gắng cần lao,  
 Dù không chức trong quyền cao,  
 Cũng không thẹn mặt anh hào nam nhi.

Bài thơ trên là bản dịch tiếng Việt của Thầy Thiên Lương, cách nay 38 năm trong một tiết dạy dịch Anh-Việt cho sinh viên khóa 7 ĐHSP Saigon khóa 64-68 từ bài thơ có tựa đề: If..., tác giả là văn hào Anh RUDYARD KIPLING. Các bạn trẻ Việt Nam chắc không xa lạ gì với chuyện chú bé rừng xanh "Mowgli" lạc bố mẹ, được gia đình chó sói nuôi dưỡng và sau đó làm bạn với các loài muông thú như con trăn tốt bụng "kaa", chú gấu hiền hòa "Baloo", con báo dũng cảm "Bagheera", để đánh thắng cái ác là con cọp "Shere Khan". Hơn một thế kỷ trước Rudyard Kipling (1865-1936), qua câu chuyện phiêu lưu mạo hiểm đã từng làm rung động biết bao trái tim trẻ thơ, dạy cho chúng tình yêu thiên

If you can dream - and not make dream your master  
 If you can think - and not make thoughts your aim;  
 If you meet with triumph and disaster  
 And treat those two imposters just the same;  
 And if you can bear to hear the truth you have spoken  
 Twisted by knaves to make a trap for fools.  
 Or watch the things you gave your life to broken,  
 And stoop and build 'em up with worn out tools;

If you can make one heap of all your winnings  
 And risk it on one turn of pitch - and - toss,  
 And lose, and start again at your beginnings  
 And never breath a word about your loss;  
 If you can force your heart and nerve and sinew  
 To serve your turn long after they are gone,  
 And so hold on when there is nothing in you  
 Except the Will which says to them: "Hold on".

If you can talk with crowds and keep your virtues,  
 Or walk with kings- nor lose the common touch ;  
 If neither foes nor loving friends can hurt you ;  
 If all men count with you, but none too much;  
 If you can fill the unforgiving minute  
 With sixty seconds' worth of distance run  
 Your is the Earth and everything that is in it,  
 And - which is more - you will be a Man my son!

nhiên, cuộc sống nơi hoang dã; và hơn hết Ông đã gieo vào lòng chúng ta một niềm tin rằng: Cuối cùng thì cái thiện bao giờ cũng thắng cái ác, hãy sống ngay thẳng với tấm lòng nhân ái, yêu lao động và biết quý trọng thời gian, biết nhận ra giá trị của chính mình và hãy có tấm lòng bao dung độ lượng. Khi viết những dòng này tôi sắp bước sang tuổi 65 ; những bạn cùng lớp năm xưa có ai còn đứng trên bục giảng? và Thầy THIÊN LƯƠNG của chúng tôi bây giờ đang ở đâu? Mong rằng bài thơ "If..." sẽ là một món quà nhỏ các bạn luôn đem theo mình; hãy đọc lại từng câu và suy ngẫm mỗi khi gặp nghịch cảnh và tôi tin là bạn sẽ lại tin vào mình và vào cuộc sống tươi đẹp quanh ta.